

starczy wymienić zagadnienia takie jak obsługi geologicznej olbrzymiego budownictwa przemysłowego, wodnego, komunikacyjnego, miejskiego itd. przewidzianego w Planie 6-letnim, racjonalnej gospodarki wodnej w całym kraju, a w szczególności w skupiskach przemysłowych, węgla koksujących, należytej obsługi geologicznej całości górnictwa węglowego, racjonalnej eksploatacji i użytkowania węgla brunatnych i torfów, wzmożonego poszukiwania i racjonalnej eksploatacji ropy i gazów ziemnych, silnego podniesienia eksploatacji rud żelaznych i nieżelaznych w związku z rozwojem hutnictwa i przemysłu metalowego, rozwinięcia eksploatacji soli potasowych, ogromnego rozwoju przemysłu surowców skalnych i niemetalicznych.

Dla należytej obsługi geologicznej tych zagadnień i zadośćuczynienia postulatom Planu 6-letniego w tym zakresie niezbędna jest bardzo silna rozbudowa nauk geologicznych pod każdym względem. A więc tworzenie dalszych zakładów i katedr z różnych działów geologii stosowanej w szkołach wyższych, zobowiązanie tych szkół, aby obok pracy naukowej w latach najbliższych poświęciły najwyższy wysiłek kształceniu fachowych kadr, należyte wyposażenie tych zakładów pod każdym względem, silna rozbudowa Państwowego Instytutu Geologicznego tak osobowa, jak rzeczowa i wyposażeniowa, utworzenie i rozbudowa placówek geologicznych w poszczególnych przemysłach i instytucjach naukowo-badawczych, regionizacja i rozbudowa całości Państwowej Służby Geologicznej. Nadto niezbędną jest wydatna pomoc dla pracowni i zakładów nie tylko z zakresu geologii stosowanej, ale w ogóle z zakresu nauk o ziemi i zobowiązanie tych zakładów, aby w okresie Planu 6-letniego poświęciły możliwie wielką część swego wysiłku zagadnieniom bezpośrednio lub pośrednio związanym z geologią stosowaną. Całość tych prac winna być oparta na obecnie opracowywanym planie nauk geologicznych, zharmonizowanym z całością Planu 6-letniego.

Tylko ustaliwszy i przyjąwszy takie wytyczne i w ten sposób pracując podołamy ogromnym i zaszczytnym zadaniom nałożonym na geologię naszą przez Polskę Ludową, w której nauki geologiczne cieszą się takim zrozumieniem, uznaniem i poparciem.

Dr Inż. R. KRAJEWSKI

Profesor Akademii Górniczo-Hutniczej

GŁÓWNE PROBLEMY GEOLOGII STOSOWANEJ

(koreferat)

Problematyka geologii stosowanej wynika z celu, do jakiego zdąża ta dyscyplina, mianowicie do użytkowania pewnych zjawisk geologicznych dla osiągnięcia efektów gospodarczych. Stąd geologia stosowana szczególnie rozpatruje istniejące problemy pod kątem ich pilności czasowej i dysponuje względnie łatwym kryterium dla oceny,

które z problemów mogą uchodzić za główne. Są to bowiem problemy, których rozwiązania wymaga życie bieżące.

Geologia stosowana posługuje się wynikami osiągniętymi przez inne gałęzie nauk geologicznych w konsekwencji wynikami zdjęć regionalnych, zdjęć geofizycznych, badań paleontologicznych, petrograficznych, mineralogicznych itd., syntetyzując te wyniki dla ściśle sprecyzowanych celów użytkowych.

Można to zilustrować następującym przykładem.

Na zachodnim zboczu Gór Świętokrzyskich znane są w jurze brunatnej dwa niewielkie złoża oolitowych rud żelaznych, zasługujące na specjalną uwagę, gdyż miąższość ich jak na warunki spotykane w kraju jest stosunkowo duża.

Soczewkowaty charakter wystąpień, dotychczas odkrytych, ogranicza jednak ich zasoby a przykrycie przez utwory lodowcowe i nadkład uniemożliwia zorientowanie się w ich wartości faktycznej a nawet w kierunku, w jakim winny być prowadzone badania. Dopiero regionalne zbadanie charakteru sedymentacyjnego (sedymentologia), sprecyzowanie ściśle ich pozycji stratygraficznej (paleontologia), ustalenie stosunków paleogeograficznych pozwolą rozwiązać to zagadnienie. Wzajemne powiązanie zagadnień tzw. «teoretycznych» z ściśle praktycznym problemem geologii stosowanej jest tu oczywiste. Przykładów tego rodzaju można by mnożyć bez liku i to tak z zakresu podstawowych problemów surowcowych jak i geologii technicznej.

Można np. przewidywać, że ta ostatnia właśnie dopiero w oparciu o rozwijającą się sedymentologię, którą w pewnej mierze sama zapoczątkowała, znajdzie swoją świetną przyszłość.

Geologia stosowana w opracowywaniu swych zagadnień nie może poprzestać na postawieniu pewnych hipotez, lecz musi ich ściśłość skontrolować przy pomocy bezwzględnych faktów, jakie dają tylko metody wiertniczych lub górniczych poszukiwań. Obok jednak użytkowego celu, dla którego te prace, nieraz o b. szerokim zakresie, są prowadzone, winien być jak najbardziej uwzględniany cały wachlarz zagadnień «teoretycznych», który jak to widać z problematyki innych gałęzi nauk geologicznych może być rozwijany w każdej prawie formacji i na każdym prawie odcinku naszego kraju.

Nie wykorzystanie tego rodzaju możliwości byłoby podwójnym błędem: jako jednostronne przygotowanie doraźnego zagadnienia, co zwykle później powoduje dodatkowe koszty oraz jako pominięcie okazji do rozwinięcia teoretycznej (długofalowej) problematyki, którą jedynie — co nie ulega kwestii — na rynku nauki międzynarodowej zdobyć można światowe imię.

Streszczając: problematyka geologii stosowanej pokrywa się z problematyką innych nauk geologicznych wysuwa jednakże na czoło hierarchiczność pewnych zagadnień zarówno co do czasu ich opracowania jak i co do terenów, na których winny być podjęte.